

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. május 27.

1. Kizárták az AfD-t az ID Európa Parlamenti frakcióból

Újabb – nemzetközi vihart kavaró – botrányt követően az Identitás és Demokrácia (ID) EP-frakció az AfD kizárása mellett döntött. Az ügy hátterében Maximilian Krah, AfD EP képviselő és listavezető legutóbbi interjúja áll, amelyben a politikus elutasította az SS, a nemzetiszocialista Németország katonai és védelmi szervezetének, kollektív negatív megbélyegzését. A La Repubblica olasz napilapnak nyilatkozva Krah többek között leszögezte, hogy nem szabad automatikusan egyenlőségjelet tenni az SS-tagok és a háborús bűnösök között. Az interjú nagy visszhangot váltott ki különösen annak fényében, hogy a politikus korábbi botrányai – pl. munkatársát, aki kínai kém volt, őrizetbe vették – miatt a pártja már korábban is Krah nyilvános fellépéseinek felfüggesztése mellett döntött. Bár az AfD a politikus potenciális beáldozásával – a párt EP-képviselőcsoportja saját listavezetőjének EP-frakcióból való kizárását kezdeményezte – megpróbálta elejét venni a párt számára potenciálisan tragikus következményekkel járható politikai válaszlépéseknek, az ID-frakció mégis az AfD kizárása mellett döntött.

Mindez rendkívül rossz hír az év elején a közvélemény-kutatásokban még szárnyaló párt számára. Bár az AfD németországi esetleges betiltása körüli közéleti vita a felmérések szerint elsőre nem ártott meg a magát a politikai mainstreammel szemben pozicionáló pártnak, a sorozatos, konkrét esetek és ügyek mentén kirobbanó botrányok mára láthatóan visszavetették az AfD népszerűségét. Mindez az idén esedékes türingiai, brandenburgi és szászországi tartományi választások miatt is rendkívül rossz hír a párt számára. A közvélemény-kutatások korábban 20-30% között mérték az AfD-t mindhárom tartományban, így egyes elemzők a párt politikai karanténból való kitörését is lehetségesnek tartották. Ugyanakkor az egymást érő, külföldi befolyásolási, szélsőjobbaldali és korrupciós kérdésekkel kapcsolatos vádak, melyek számos prominens AfD politikus esetében megfogalmazódtak, immár nem lehet a korábbiakhoz hasonlóan a politikai ellenfelek támadásaiként lesöpörni az asztalról. Mi több, ezek – ahogy az ID-frakcióból való kizárás is mutatja – immár a szavazók párttól való esetleges elfordulásán túl konkrét negatív lépésekben is manifesztálódnak.

Krah legutóbbi megosztó nyilatkozata abból a szempontból is érthetetlen, hogy a politikus az elmúlt hetekben nemcsak feltételezett orosz és kínai kapcsolatait, hanem beosztottjának kémkedési ügye miatt is folyamatosan a tudósítások középpontjában állt. Nem véletlenül döntött Krah az AfD vezetésével egyetértésben korábban a nyilvános szereplésektől való távolmaradás mellett. A pártvezetés számára ezúttal is csak a kármentés marad – ennek megfelelően igyekeztek is higgadtan reagálni. *„Tudomásul vettük az ID parlamenti frakció döntését. Ennek ellenére optimistán tekintünk a választási estére és az azt követő napokra”* – áll az Alice Weidel és Tino Chrupalla társelnökök által kiadott közleményben, mely egyúttal bizakodó hangnemet is megüt a választásokat követő időszakra. *„Ahhoz, hogy politikailag hatékonyak legyünk Brüsszelben, elengedhetetlen a rokon pártokkal való*

együttműködés. Ezért bízunk abban, hogy az új jogalkotási időszakban is megbízható partnereket tudhatunk magunk mellett” – hangsúlyozták a párt első emberei.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

2. 24 év óta először jár francia elnök hivatalos állami látogatáson Németországban

24 év óta először jár francia elnök hivatalos állami látogatáson Németországban. Bár francia elnökök gyakran járnak Berlinben politikai megbeszélésekre, az utolsó hivatalos állami látogatást azonban Jacques Chirac elnök tette 2000-ben. A munkalátogatással ellentétben az állami látogatás mindig több napig tart, és meghatározott protokollt követ, amely magában foglal például egy állami bankettet és legalább egy, a fővároson kívüli helyszínen meglátogatását.

Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnök katonai tiszteletadással fogadta Emmanuel Macron francia elnököt háromnapos állami látogatásának kezdetén. A francia-német motor működik – és dadogás nélkül – mondta Macron, hozzátéve, hogy *„a francia-német kapcsolatok nélkülözhetetlenek és fontosak Európa számára”*. A katonai tiszteletadást megelőzően a két államfő részt vett a német Alaptörvény 75. évfordulója alkalmából a berlini kormányzati negyedben tartott Demokrácia Ünnepegen. Steinmeier ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a francia elnökkel való közös ünnepség egyben a *„francia-német barátság mélységének bizonyítéka”*. Egyúttal mindkét politikus kiemelte az európai parlamenti választás fontosságát, felszólítva az állampolgárokat, hogy éljenek a választási jogukkal.

Bármennyire is jól kijön egymással a két államfő, a Berlin és Párizs közötti kapcsolatokat jelenleg kormányzati szinten nehézkesnek tartják a szakértők. A két kabinet többször is összeütközésbe került kulcsfontosságú kérdésekben. Macron például nagyobb európai autonómiát szorgalmaz saját védelmi stratégiával, valamint az európai gazdaság védelme mellett emel szót a Kína és az USA által támasztott tisztességtelen versenyben. Olaf Scholz (SPD) német kancellár ezzel szemben kitart a transzatlanti orientáció és Kína, mint fontos kereskedelmi partner mellett. Az ukrajnai háború kapcsán pedig Macron nemrég meglepte Scholzt azzal, hogy szárazföldi csapatok bevetéséről nyilatkozott, amit a német kancellár pedig rögtön kategorikusan elutasított.

Berlin után Macron és felesége Drezdába utaztak tovább. Ott a francia elnök a Frauenkirche előtt mondott beszédet az európai politikáról, majd kedden Münsterbe utazik tovább, ahol Macron átveszi a Nemzetközi Vesztfáliai Béke-díjat, amelyhez a laudációt Steinmeier szövetségi elnök fogja mondani. Az állami látogatás után kedd este a Berlintől északra fekvő Mesebergi Kastélyban ülésezik a francia-német minisztertanács.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Szövetségi Bűnügyi Hivatal: Nőtt a politikai indíttatású bűncselekmények száma az elmúlt évben

A Szövetségi Bűnügyi Hivatal (Bundeskriminalamt – BKA) 2023-as évet összefoglaló jelentése szerint újból nőtt a politikai indíttatású bűncselekmények száma a tavalyi évben – új rekordot elérve. A politikai indíttatású bűncselekmények száma 2023-ban, minden eddiginél magasabb szintre emelkedett 60.028 esettel. Tíz év alatt az ebbe a kategóriába sorolható bűncselekmények száma összességében majdnem megduplázódott. A Szövetségi Bűnügyi Hivatal által a Szövetségi Belügyminisztériummal közösen 2024. május 21-én bemutatott összefoglaló jelentés szerint a politikai bűncselekmények jelentősége és elkövetési száma országosan nőtt mind a baloldali, mind a jobboldali, mind pedig az idegen ideológiai és vallási háttérű törvénysértések esetében. A politikai spektrum jobboldalához köthető bűncselekmények száma jelentősen, mintegy 23,21%-kal, 28.945 esetre nőtt. Ez azt jelenti, hogy továbbra is ezek a bűncselekmények teszik ki a rendőrség által regisztrált esetek közel felét. Szintén figyelemzónó fejlemény az idegen ideológiához köthető bűncselekmények számának az emelkedése – 2023-ban ezek száma 33,04%-kal nőtt (összesen 5170 eset). Dinamikus növekedést mutatnak a vallási ideológiához köthető törvényszegések számai is. Az új adatok szerint ezek aránya mintegy megnégyszereződött az elmúlt évben (összesen 1458 eset). A politikai baloldalhoz köthető bűnesetek terén a hatóságok 11,48%-os növekedést regisztráltak (összesen 7777 eset).

A 2022-es évben sok bűncselekmény az úgynevezett koronavírus-tüntetésekhez kapcsolódott. Ezek többségét a BKA az „egyéb” kategória részeként regisztrálta. A koronavírus-járvány lecsengésével egyidejűleg ezen esetek száma jelentősen csökkent – 16.678 eset 2023-ban, mintegy 30,74%-os csökkenéssel. Ellenben a politikai indíttatású bűneseteket befolyásoló kiemelt témák közé tartozott 2023-ban Oroszország Ukrajna elleni háborúja, valamint a gázai háborús helyzet.

Az éves jelentés bemutatásakor Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter a jobboldali szélsőséges ideológia veszélyességét emelte ki, amely meglátása szerint a német demokráciára leselkedő legnagyobb veszélyt jelenti. Kritikus német elemzői vélemények ugyanakkor rávilágítanak arra, hogy a jobboldali bűncselekmények magas száma ellenére – az erőszakos bűncselekmények részaránya inkább a politikai bal- illetve a vallás háttérű cselekmények esetében magas.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Annalena Baerbock külügyminiszter kijevi látogatása

Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter előre be nem jelentett látogatásra érkezett az előző héten Ukrajnába. „Az ukrajnai helyzet ismét drámai változáson ment keresztül a polgári infrastruktúrát ért tömeges orosz légitámadásokkal és a Harkov elleni brutális orosz offenzívával. (...) Éppen ezért az országnak sürgősen több légvédelemre van szüksége, hogy megvédje Ukrajnát az orosz rakéta- és dróntámadásoktól” – jelentette ki a miniszter Kijevben. Baerbock ukrajnai útjának középpontjában ennek megfelelően az országnak szánt további katonai segítség és politikai támogatás állt. „Támogatásunk abban a mély meggyőződésben gyökerezik, hogy Ukrajna meg fogja nyerni ezt a háborút” – nyilatkozta Baerbock, hozzátéve, hogy Kijev számíthat Berlin és a nyugati államok hosszútávú támogatására. A miniszter kiemelte továbbá, hogy a Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszterrel közösen indított globális kezdeményezésnek hála immár közel egymilliárd eurót gyűjtöttek össze a szövetséges államok az ukrán légvédelmi erők további támogatására. Majd

hozzátette, hogy Németország mindent megtesz még egy további Patriot-típusú rakéta légvédelmi egység Ukrajnának való átadása érdekében. A hírek szerint Ukrajna jelenleg három amerikai gyártmányú Patriot légvédelmi rendszerrel rendelkezik. Ebből kettőt Németország biztosított, és a német kormány ígéretet tett egy harmadik egységre is. Arról azonban mindeközéig nincs információ, hogy a rendszer már megérkezett-e Ukrajnába.

Baerbock Ukrajna Európai Unióhoz való csatlakozása mellett is szót emelt. Meglátása szerint az ország uniós csatlakozása „*Oroszország nemzetközi jogot sértő agressziós háborújának a szükséges geopolitikai következménye*”. A miniszter egyúttal megdicsérte az elmúlt időszakban véghez vitt politikai reformokat is. Most azonban fontos, hogy ne hagyjanak alább az igazságügyi reformra, a korrupció elleni küzdelemre és a médiaszabadságra irányuló erőfeszítésekben – jelentette ki a miniszter.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Németország nem zárja ki Netanjahu esetleges letartóztatását

A múlt hét folyamán a hágai Nemzetközi Büntetőbíróság (ICC) ügyésze, Karim Khan elfogatóparancsot kért a gázai háborúban elkövetett állítólagos emberiség elleni bűncselekmények miatt Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnök, Joáv Galant védelmi miniszter és a Hamasz katonai szárnyának vezetője, Mohammed Deif, valamint a szervezet vezetője, Jahja Szinvar és a Hamasz politikai irodájának élén álló Ismail Hanijeh ellen.

Míg az Egyesült Államok vezetése egyértelműen elítéli az izraeli vezetőkkel szembeni példátlan lépést – Joe Biden amerikai elnök felháborítónak nevezte a döntést, Anthony Blinken külügyminiszter pedig válaszlépéseket helyezett kilátásba a törvényszék „*alapvetően rossz irányba mutató döntése ellen*” –, addig az EU megosztott az ügyet illetően. Egyes országok arra szólítják fel a tagállamokat, hogy tartsák tiszteltben a büntetőbíróság és a nemzetközi jog függetlenségét. További országok ezzel szemben úgy vélekednek, hogy a fő gond az, hogy a büntetőbíróság egy szintre helyezi a Hamasz általuk terroristának tekintett vezetőit és egy demokratikus és szövetséges állam, Izrael vezetőit. Ezek között az államok közt van Németország és Ausztria.

A szövetségi kormány szóvivője, Steffen Hebestreit az ügy kapcsán elmondta, hogy bár Németország kritikusan látja azt, hogy az ICC egy szintre helyezi a Hamasz terroristáit és Izrael vezetőit, de Netanjahu izraeli miniszterelnököt akár le is tartóztathatják Németországban, ha a Nemzetközi Büntetőbíróság valóban elfogatóparancsot adna ki ellene. „*Betartjuk a törvényt*” – mondta Hebestreit arra a kérdésre, hogy Németország általában betartja-e az ICC döntéseit. Németország „*alapvetően*” a Nemzetközi Büntetőbíróság támogatója, és ezután is az lesz. Ezt erősítette meg Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter is: A szövetségi kormány mindig is támogatta a Nemzetközi Büntetőbíróságot. A bíróságok függetlenségét nagyra értékelik és „*nem válogathatunk: Ma szeretünk egy bíróságot, holnap pedig nem*”. Mindazonáltal a miniszter nem adott egyértelmű választ egy esetleges letartóztatás kérdéskörével kapcsolatban.

Bár az ICC-nek nincsenek eszközei arra, hogy maga hajtsa végre az elfogatóparancsot, a körözött személyek mozgási szabadsága ennek következtében jelentősen korlátozottá válik. Ezen felül a bíróságot elismerő valamennyi állam köteles a még érvényben lévő elfogatóparanccsal rendelkező gyanúsítottakat letartóztatni és Hágába szállítani, amint azok az országukban tartózkodnak. Ez Németországra is vonatkozik, mivel Izraellel és legfontosabb szövetségesével, az USA-val

ellentétben Németország elismeri a Nemzetközi Büntetőbíróságot. Ezért is tartják német kormányzati körökben nagyon problematikusnak, hogy ne hajtsák végre a Netanjahu elleni esetleges elfogatóparancsot. Másrészt viszont egy izraeli kormányfő letartóztatása rendkívül érzékenynek számít Németország holokausztért való felelőssége miatt.

Friedrich Merz, a CDU elnöke élesen bírálta a Nemzetközi Büntetőbíróság főügyészének Izrael elleni fellépését és a német kormány erre adott reakcióját is. Szerinte a Benjamin Netanjahu izraeli kormányfő és a radikális iszlamista Hamasz vezetése ellen egyszerre benyújtott elfogatóparancskérelem „*abszurd elkövető-áldozat felcserélés*” – mondta Merz, hozzátéve, hogy az esettel kapcsolatban „*a német kormány hallgatása, beleértve a kormányzóvivőnek azt a felvetését, hogy Netanjahut német földön lehetne letartóztatni, most már tényleg botrányossá válik*”.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. 75 éves jubileumát ünnepelték a német Alaptörvénynek

A Németországi Szövetségi Köztársaság Alaptörvényét 1949. május 23-án hirdették ki Bonnban, amely egy nappal később hatályba is lépett. Ennek 75. évfordulója alkalmából Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnök múlt héten hivatalos állami ünnepséget rendezett, amelyen a szabadság és demokrácia védelmére szólított fel minden németet, valamint hangsúlyozta, hogy bár 75 évvel ezelőtt a demokrácia lehet, hogy sikerrel járt, de ettől függetlenül megléte nem garantált örökre és az elmúlt időszakban külső és belső nyomás alá került. „*Korunk feladata az önérvényesítés*” – mondta az államelnök. A jólétnek, a több demokráciának, a több Európának, a több békének és a német egység boldogságának évtizedei után Németország most „*korszakos törést*” élt át. Oroszország Ukrajna elleni támadásával a háború visszatért Európába. Ezzel összefüggésben Steinmeier felszólította Németországot, hogy fektessen többet a védelmi és a szövetségi kiadásába. Ehhez pénzügyi forrásokra és egy erős társadalomra van szükség, amely kész szembenézni a szabadságot fenyegető veszélyekkel, és demonstrálja az összetartozást. Németországnak ezért nem szabad visszariadnia a katonai szolgálat formáiról szóló vitáktól.

A hivatalos állami ünnepségen kívül több napon keresztül több városban ünnepelték az évfordulót, például a Demokrácia Ünnepegen, valamint különböző állami intézményekben nyílt napokkal.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

300 évvel ezelőtt, 1724. április 22-én született a filozófiatörténet egyik legnagyobb alakja, Immanuel Kant. A filozófus 1795-ben megjelent írása, „Az örök béke” a modern eszmetörténet legfontosabb értekezése, amely megalapozta a modern nemzetközi jog filozófiai alapelveit. **Prof. Dr. Reinhard Merkel**, a Hamburgi Egyetem büntetőjogi szakértője és jogfilozófusa, Immanuel Kant születésének 300. évfordulója alkalmából **2024. május 29-én 17.00 órától az MCC Scrutonban** tartott előadásában „Az örök béke” felépítését, filozófiai érvrendszerét és jogi jelentőségét mutatja be.

További információért és regisztrációért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Intézetünk és a Német Szövetségi Köztársaság Magyar-Német Társasága idén **harmadik alkalommal** szervezi meg **közös nyári egyetemét**, amelynek fókuszában a magyar-német kapcsolatok jövője áll. A nyári egyetem **2024. augusztus 13-17. között Révfülöpon**, a Mathias Corvinus Collégium Cholnoky Jenő Ifjúsági Kikötő és Diáktáborában kerül megrendezésre. A programra **elsősorban olyan 18 és 30 év közötti fiatal felnőttek jelentkezését várjuk**, akik érdeklődnek a magyar-német kapcsolatok iránt, valamint aktív, tárgyalóképes német nyelvtudással rendelkeznek.

További információért és jelentkezésért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Újdonságok

Új Exodus? Az antiszemitizmus újjáéledése Európában c. podcastunkban Chaim Noll, német-izraeli újságíró, író fejt ki véleményét a Németországban és Európában újból észlelhető és egyre erősödő politikai jobboldali, baloldali, valamint iszlamista antiszemitizmusról.

A teljes podcast meghallgatásához kattintson az [MCC Youtube-csatornájára](#).

Cikk- és interjúajánló

Budapest nem az EU-t akarja gyengíteni a szorosabb kínai-magyar kapcsolatokkal. Épp ellenkezőleg. Európáért dolgozik, a blokkosodás ellen – igazgatónk, Bauer Bence cikkét szemlélte a Mandiner.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Háborús pszichózis Európában: egyre közelebb kerül Németország a hadkötelezettség visszaállításához – projektkoordinátorunk, Fonay Tamás elemzését a Mandiner szemlélte.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Az Európai Unió választások előtt alcímet kapó teltházás rendezvényen a pécsi MCC két szakértőt látott vendégül. Bauer Bence, Intézetünk igazgatója, illetve Gát Ákos Bence, a brüsszeli MCC európai uniós ügyekért felelős vezetője vitatták meg álláspontjaikat.

A rendezvényről a sajtó összefoglaló elolvasásához kattintson a [Bama honlapjára](#).

Igazgatónk, Bauer Bence a Kossuth Rádió Jó napot, Magyarország c. műsorában többek között arról beszélt, hogyan lehet az, hogy Sok német városban a Mohammed lett a legnépszerűbb babanév.

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu